

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาภาคสนาม (Field Study) ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Method) เพื่อศึกษาสถานภาพปัจจุบันของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ศึกษาทัศนะของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อแนวโน้มและทิศทางในทางพัฒนามหาวิทยาลัย เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคคลภายในที่มีตำแหน่งบริหาร และไม่มีตำแหน่งบริหาร ที่มีต่อเป้าประสงค์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในอนาคต และเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคคลภายในและบุคคลภายนอก ที่มีต่อเป้าประสงค์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในอนาคต ทั้งนี้ เพื่อจะได้รวบรวมและประมวลความคิดเห็นที่ได้รับ เสนอเป็นเป้าประสงค์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ต่อไป นอกจากนี้ เพื่อบรรลุถึงวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น 2 แบบ คือ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม

แบบสัมภาษณ์ เพื่อสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับเป้าประสงค์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ในอนาคต

แบบสอบถาม เพื่อสอบถามความคิดเห็นจากบุคคลภายในและบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่มีต่อเป้าประสงค์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ในอนาคต

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์ความเป็นมา สภาพปัจจุบัน และแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงเป้าประสงค์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จากเอกสารต่าง ๆ แล้วสรุปประเด็นปัญหา เพื่อเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ประมวลทัศนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และเอกสารที่วิเคราะห์มาแต่ต้น เป็นข้อสรุปเพื่อนำเสนอเป็นเป้าประสงค์ และนำประเด็นปัญหาที่สำคัญมาสร้างเป็นแบบสอบถาม เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ วิธีดำเนินการวิจัยขั้นต่อไปนี้จะกล่าวตามระเบียบวิธีวิจัย ดังต่อไปนี้

ประชากร

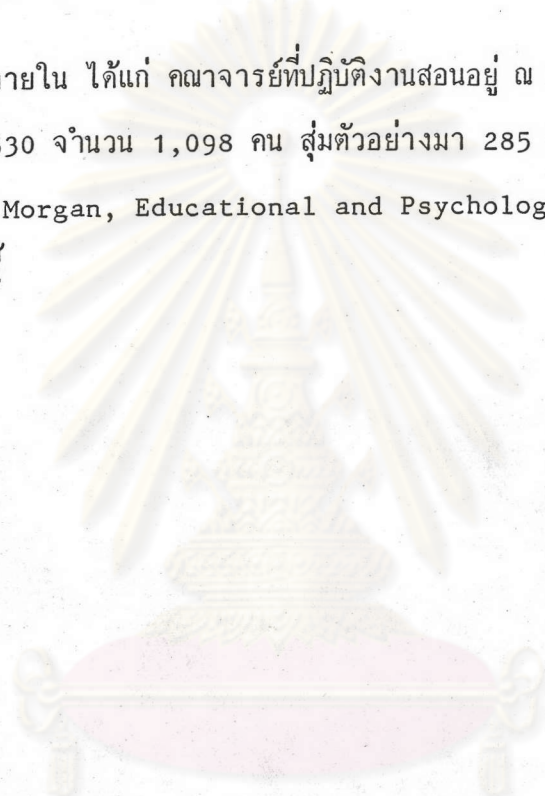
ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นนี้มี 2 กลุ่ม คือบุคคลภายในซึ่งเป็นคณาจารย์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในปีการศึกษา 2530 และบุคคลภายนอกซึ่งเป็นผู้ประกอบการ

ธุรกิจเอกชน ในเขต 14 จังหวัดภาคใต้

การสุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ บุคคลภายในและบุคคลภายนอกดังกล่าวแล้วข้างต้น ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) เป็นจำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 325 คน มีรายละเอียดดังนี้

บุคคลภายใน ได้แก่ คณาจารย์ที่ปฏิบัติงานสอนอยู่ ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในปีการศึกษา 2530 จำนวน 1,098 คน สุ่มตัวอย่างมา 285 คน (ร้อยละ 25.95) (Krejcie and Morgan, Educational and Psychological measurement, 1960) มีรายละเอียดดังนี้

ศูนย์วิทยพัชการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 จำนวนตัวอย่างประชากรที่เป็นบุคคลภายใน จำแนกตามหน่วยงาน

คณะ/สถาบัน	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 25.95
คณะวิทยาศาสตร์	215	56
คณะวิศวกรรมศาสตร์	94	24
คณะพยาบาลศาสตร์	101	26
คณะวิทยาการจัดการ	58	15
คณะทรัพยากรธรรมชาติ	92	24
คณะแพทยศาสตร์	199	52
คณะเภสัชศาสตร์	31	8
คณะทันตแพทยศาสตร์	37	10
คณะศึกษาศาสตร์	105	27
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	97	25
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	58	15
วิทยาลัยชุมชน	10	3
รวมทั้งหมด	1,098	285

บุคคลภายนอก ได้แก่ ตัวอย่างของประชากรที่ปฏิบัติงานหรือประกอบธุรกิจอยู่นอกมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่มีชื่อเข้าร่วมประชุมสัมมนาคณะกรรมการร่วมภาครัฐบาลและเอกชน เพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจภูมิภาค ครั้งที่ 2 จำนวน 40 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือและวิธีการที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้มี 3 แบบด้วยกัน คือ

1. การศึกษาเอกสาร ผู้วิจัยได้รวบรวมและศึกษาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประวัติความเป็นมา พัฒนาการ และสภาพปัจจุบันของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ตลอดจน

ทิศทางและแนวโน้มของการพัฒนาในอนาคต

2. การสัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์เพื่อระดมความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อปัจจัยในการพัฒนาเศรษฐกิจภาคใต้ ซึ่งมีผลกระทบต่อทิศทางและแนวโน้มของการพัฒนามหาวิทยาลัย - สงขลานครินทร์ในอนาคต และความคาดหวังที่มีต่อมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ในการกิจหลักของมหาวิทยาลัย ด้านการวิจัย การบริการวิชาการ การทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการบริหาร การผลิตบัณฑิต ทิศทางและแนวโน้มของมหาวิทยาลัยในอนาคต

ในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง โดยอาศัยเค้าโครงกว้าง ๆ ดังกล่าวไว้ข้างต้น ผู้วิจัยใช้เวลาในการสัมภาษณ์คนละประมาณ 1 ชั่วโมง และได้ใช้เทปบันทึกเสียงอัดไว้ แล้วจึงถอดข้อความจากเทปดังกล่าวในภายหลัง

3. แบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับเป้าประสงค์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีลำดับขั้นในการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

3.1 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ จากบทความ เอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทิศทางและแนวโน้มของเป้าประสงค์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

3.2 ผู้วิจัยได้รวบรวมประเด็นความคิดจากการวิเคราะห์เอกสาร และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ มาประมวลเข้าด้วยกัน สร้างเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scales) ของลิเคอร์ท (Likert) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย

3.3 ทำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ตรวจสอบความเที่ยงตรงในเนื้อหา และพิจารณาให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ โดยกลุ่มนักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย - สงขลานครินทร์ ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา กฎหมายการศึกษา ในภาคปลาย ปีการศึกษา 2530 จำนวน 30 คน และผู้ทรงคุณวุฒิในระดับมหาวิทยาลัยอีก 8 ท่าน ประกอบด้วย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ชำนานู ประทุมสินธุ์ ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและการศึกษาต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ไสว เลี่ยมแก้ว รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์โนรี ใจใส หัวหน้าหน่วยคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

4. รองศาสตราจารย์คณิต ไช้มุกด์ ภาควิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
5. อาจารย์วันเพ็ญ กลิ่นพิทักษ์ ภาควิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิรัช บุญสมบัติ ภาควิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อมรา เสวตทัต ภาควิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
8. นายธีรวัฒน์ พูนศิลป์ หัวหน้างานแนะแนวการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

3.4 ทำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 6 ท่านแล้ว มาพิจารณาแก้ไขข้อกระทงต่าง ๆ ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา จนกระทั่งได้แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีทั้งแบบตรวจคำตอบ (Check List) และแบบเปิด (Open Ended) โดยถามเรื่องเกี่ยวกับ สถานะที่ทำงานปัจจุบัน เพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน วุฒิการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งทางบริหาร ตำแหน่งทางวิชาการ ในส่วนของบุคคลภายนอกถามเพิ่มเติมในประเด็นเกี่ยวกับความต้องการกำลังคนในระดับวุฒิ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับเป้าประสงค์ (Goals) ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ในอนาคต (10 ปีข้างหน้า) มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scales) มีทางเลือก 5 ระดับ โดยกำหนดค่าความสำคัญในแต่ละระดับดังนี้ คือ

5 หมายถึง สำคัญมากที่สุด

- 4 " สำคัญมาก
 3 " สำคัญปานกลาง
 2 " สำคัญน้อย
 1 " สำคัญน้อยที่สุด

ในแต่ละข้อกระทรวงความให้ประเมินครั้งเดียว แบบสอบถามในตอนที่ 2 นี้ มีจำนวนทั้งหมด 80 ข้อ ครอบคลุมเป้าประสงค์ด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การจัดการศึกษาในระดับวุฒิ	3 ข้อ
2. การจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชา	14 ข้อ
3. ลักษณะการจัดโปรแกรมการศึกษา	4 ข้อ
4. ลักษณะของนักศึกษา	7 ข้อ
5. การจัดการเกี่ยวกับคณาจารย์	6 ข้อ
6. ลักษณะงานวิจัย	2 ข้อ
7. นโยบายในการดำเนินการ	14 ข้อ
8. ลักษณะงานบริหาร	8 ข้อ
9. การบริการวิชาการและความสัมพันธ์ กับบุคคลภายนอก	11 ข้อ
10. ปัจจัยที่มีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจ ภาคใต้	11 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ได้รับความร่วมมือด้วยดีจากห้องสมุด จอห์น เอฟ. เคนเนดี งานประสานการวางแผน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ กองการเจ้าหน้าที่ ทบวงมหาวิทยาลัย และกองแผนงาน ทบวงมหาวิทยาลัย

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีสัมภาษณ์ ผู้วิจัยและอาจารย์ที่ปรึกษาได้ร่วมกัน คัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ โดยพิจารณาจากพื้นฐานของ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการอุดมศึกษา และมีความรับผิดชอบหรือ เข้าใจแนวโน้มทิศทางของปัจจัยในการพัฒนาเศรษฐกิจภาคใต้ จำนวน 8 ท่าน ดังมีรายชื่อต่อไปนี้

1. นายทองจันทร์	หงส์ลดากรรม์
2. พลเอก ทาญ	ลี นานนท์
3. นายระพี	สาคริก
4. นายปรีดา	พัฒนาบุตร
5. นายพนม	พงษ์ไพบูลย์
6. นายต่อพงษ์	วัจนะสวัสดิ์
7. นายเกษม	สุวรรณกุล
8. นายบรม	ตันเถียร

หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้ติดต่อนัดหมายขอสัมภาษณ์แต่ละท่าน โดยวิธีการที่ผู้วิจัยไปสัมภาษณ์ด้วยตนเอง และได้อัดเทปบันทึกเสียงไว้ ใช้เวลาในการสัมภาษณ์ประมาณท่านละ 1 ชั่วโมง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามนั้น ได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ 15 พฤศจิกายน 2530 จนถึงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2531 โดย

3.1 บุคคลภายใน ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถาม และเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ในส่วนของประชากรที่ปฏิบัติราชการอยู่ ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี และในส่วนที่ประชากรปฏิบัติราชการอยู่ ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ผู้วิจัยได้จัดตัวแทนของผู้วิจัย ซึ่งปฏิบัติราชการในคณะและสถาบันต่าง ๆ เป็นผู้จัดส่งและเก็บรวบรวมแบบสอบถามคือผู้วิจัย ผลการเก็บรวบรวมข้อมูล ปรากฏว่า แบบสอบถามที่แจกไปจำนวน 285 ฉบับ ได้กลับคืนมา จำนวน 242 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.91 ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

3.2 บุคคลภายนอก ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามโดยทางไปรษณีย์ของการสื่อสารแห่งประเทศไทย จำนวนของถึงบุคคลที่ได้รับเลือกเป็นตัวอย่างประชากร ตามสถานที่อยู่ และได้ติดแสตมป์และจำหน่ายซองถึงผู้วิจัยไว้ด้านหลังแบบสอบถาม ผลจากการเก็บรวบรวมข้อมูล ปรากฏว่าแบบสอบถามที่แจกไปยังบุคคลภายนอก จำนวน 64 ฉบับ (ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามเกินไป 24 ฉบับ ทั้งนี้เพื่อว่าถ้าตำบลที่อยู่ที่ได้มาไม่ถูกต้อง ก็จะได้แบบสอบถามคืนในระดับที่พอสมควร) ได้รับคืน 39 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.50

ตารางที่ 2 จำนวนบุคคลภายในที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามหน่วยงาน

คณะ/สถาบัน	จำนวนแบบสอบถาม ที่ส่ง	จำนวนแบบสอบถาม ที่ส่งคืน	ร้อยละ
คณะวิทยาศาสตร์	56	49	87.50
คณะวิศวกรรมศาสตร์	24	20	83.33
คณะพยาบาลศาสตร์	26	25	96.15
คณะวิทยาการจัดการ	15	15	100
คณะทรัพยากรธรรมชาติ	24	18	75
คณะแพทยศาสตร์	52	30	57.69
คณะเภสัชศาสตร์	8	8	100
คณะทันตแพทยศาสตร์	10	10	100
คณะศึกษาศาสตร์	27	26	96.30
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	25	25	100
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	15	15	100
วิทยาลัยชุมชน	3	1	33.33
รวมทั้งหมด	285	242	84.91

การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผล

1. ข้อมูลที่ได้จากเอกสารและการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำมาเสนอในรูปความเรียง พบว่าไว้ในสาระสำคัญของบทที่ 4
2. ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้แยกวิเคราะห์ดังนี้
  - 2.1 ข้อมูลที่เป็นสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละของแต่ละข้อกระทง
  - 2.2 ข้อมูลที่เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับเป้าประสงค์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่เป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scales) ผู้วิจัยได้แยกวิเคราะห์ดังนี้

- 2.2.1 การสำรวจความคิดเห็นทั่ว ๆ ไป ของประชากรทั้ง 2 กลุ่ม คือบุคคลภายใน และบุคคลภายนอก โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในแต่ละข้อแล้วนำมาจัดลำดับ (Ranking) ของค่าเฉลี่ย
- 2.2.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างบุคคลภายในที่มีตำแหน่งบริหาร และไม่มีตำแหน่งบริหาร และบุคคลภายในกับบุคคลภายนอก โดยใช้ค่าสถิติ ที-เทสต์ (t-test)

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติดังกล่าว และการทดสอบทางสถิติ ได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) ของหน่วยคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย